

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - מה קרה לעץ התות

מאת: רוני גנור
איורים: עינת פלד
הוצאה: כנרת
קבוצת גיל: גנים צעירים

העשרה

תפקידם של העצים בעולם

תפקידם של העצים בעולם: העצים נותנים פרי וצל, מקשטים את הסביבה ומשמשים בית לציפורים. בנוסף לכך תורמים העצים לאיכות האוויר שלנו, מפני שהם פולטים חמצן אותו אנו נושמים. במשך כמה שנים גדל עץ? ואיך יודעים בן כמה הוא? אם יזדמן לכם לראות חתך רוחב של גזע עץ, תוכלו להראות לילדים את הטבעות הולכות ומתרחבות. גילו של העץ, כמספר הטבעות שעל גזעו.

שיחה

ילדי גן מרים מעלים טיעונים חשובים מדוע אין לכרות עץ. ילדי גן מרים מעלים טיעונים חשובים מדוע אין לכרות עץ. עוד בגן העדן ניתן לאדם תפקיד לשמור על העולם הסובב אותו בלשון התורה "לְעֵבֶדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ" (בראשית ב, טו). הוא הצטווה לעבוד ולשמור על גן העדן, על העצים והצמחים שבו. בכרמל נשרפו השנה עצים רבים מאד. מומחים מעריכים כי יחלפו עשרות שנים עד שיושלם שיקום החי והצומח בכרמל. כיצד נוכל אנו לשמור על העצים והצמחים שאנו פוגשים בסביבת המגורים ובטוילים?

לְצֵאת הַחוּצָה

סיפורי עצים

סיפורי עצים: האם עומד בקרבת הגן עץ, שאתם משחקים לידו, או מכירים סיפור שקשור בו (לדוגמא: מי נטע אותו, היכן הוא נמצא וכו')? הצטלמו ליד העץ וכתבו ליד התמונה את סיפורו של העץ.

לְצֵאת הַחוּצָה

"מזחל לפרפר"

"מזחל לפרפר": עץ התות מספק מזון לזחלי המשי. הזחלים מתגלמים בקורי משי והופכים לפרפרים. בעונת האביב אפשר לראות פרפרים, ואולי גם זחלים על השיחים והעצים בקרבת הגן. אם אתם מגדלים זחלי משי בגן, תוכלו לצפות בתהליך מקרוב.

הִשְׂרָאָה

מנהגים בגן

מנהגים בגן: בגן מרים גדלו והתחנכו דורות של ילדים. ילדי הגן נהגו לקטוף עלי תות, ו"לבקר" את העץ בטוילים. אילו מנהגים יש בגן שלנו? מה אנו נוהגים לעשות בגן באופן קבוע? מה אנו אוהבים בגן וגאים בו? הזמינו את הילדים לשאול את הוריהם אם זכורה להם הגננת שלהם, ומה אהבו לעשות בגן.

כָּלִי

"אני ואתה נשנה את העולם": ילדים ושינוי חברתי

"אני ואתה נשנה את העולם": ילדים ושינוי חברתי

בסיפור מצליחים גננת אחת וקבוצת ילדים להביא לשינוי. שירו את השיר "אני ואתה נשנה את העולם" יחד בגן. הדגישו את האמונה שכל אחד, אפילו ילד, יכול להביא לשינוי.

שיחה

הבשורה על כריתת עץ התות מעציבה מאד את ילדי גן מרים
הבשורה על כריתת עץ התות מעציבה מאד את ילדי גן מרים. גם הגננת אומרת: "קשה לי להאמין שנוכל לשנות
את הגזרה". אפשר לעצור את הקריאה ולשוחח: מהי "גזרה"? חשבו אתם, מה אפשר לעשות כדי לשמור על העץ
מפני הכורתים? מה דעתכם על הרעיונות השונים שמעלים הילדים בסיפור? האם אתם יכולים להציע להם
רעיונות נוספים?

העשרה

למה אסור לכרות את עץ התות
הגננת מרים מבקשת מילדי הגן להסביר "למה אסור לכרות את עץ התות". את הדברים היא כותבת במכתב אל
ראש העיר. בשלב זה אפשר להפסיק את הקריאה, ולבקש מילדי הגן שלנו לעזור לילדי גן מרים לנסח את
המכתב ולומר, מדוע חשוב לשמור על עץ התות?

כָּלְלִי

חברו סיסמה שתבטא את דעתכם
ילדי גן מרים הציעו לכתוב שלטים גדולים ובהם סיסמאות הקוראות לשמור על עץ התות. חשבו על נושא אשר
יקר לליבכם וחברו סיסמה שתבטא את דעתכם. נושאים לדוגמא: גאווה ושייכות לגן, שמירה על הסביבה, עזרה
לזולת ועוד.

ילדי גן מרים הריעו "כיפאק לעדולם". הריעו גם אתם לאדם שעוזר לכם בגן, למשל לחשמלאי שנכנס לתקן
תקלה, ועוד.

העשרה

רְשׁוֹת הַרְבִּים

רְשׁוֹת הַרְבִּים

עץ התות, אותו ביקשו לכרות, נמצא ב"רשות הרבים" ☒ כלומר בשטח ששייך לציבור כולו. ב"רשות הרבים" ישנם כללים שונים מאשר בבית הפרטי שלנו. אנו מתנהגים בה מתוך התחשבות באנשים אחרים, ומה שנמצא שם שייך לכולם ואינו שייך לאדם אחד בלבד. מה עושים כאשר אנחנו רואים ב"רשות הרבים" דבר מרגיז או מצער? איך אפשר להשפיע על החלטות שנוגעות לכולם? ילדי הגן כותבים מכתב לראש העיר, אך ודאי קיימות גם דרכים נוספות.

לצאת החוצה

אילו מקומות ש"שייכים לכולם" יש בשכונה או בעיר שלכם? בחרו מקום ציבורי בסביבת הגן. איך מתנהגים ב"רשות הרבים"? צאו אל המקום והתבוננו כיצד מתנהגים האנשים שנמצאים בו. חשבו על "כללי התנהגות" מקובלים במקום שבחרתם: מה עושים בו, ומה לא עושים בו.

שיחה

דרכים עומדות לרשותנו כדי להשפיע על הסביבה
אילו דרכים עומדות לרשותנו כדי להשפיע על הסביבה, או כדי לתקן דבר שעלול להפריע ב"רשות הרבים"? אם קרה לכם מקרה בו הייתם שותפים לשינוי או תיקון במקום ששייך לכולם, ספרו על כך לילדים.

משחק

משחק "הטרקטוריסט החכם"
משחק "הטרקטוריסט החכם": ישנם מצבים במשחק או במציאות, שנדמה שאין להם פתרון. כל אחד מציג את הדעה שלו, ונראה שלא ניתן להמשיך מכאן הלאה. הילדים רצו את העץ, העירייה רצתה לכרות אותו כדי לבנות בית, ולרגע הרגישו כולם שאין פתרון למצב. בסוף הסיפור מתגלה דרך שלישית, מפתיעה וחכמה: טרקטור גדול מעביר את העץ לחצר הגן. אולי יש לכם בגן טרקטור חכם כזה, איתו תוכלו "להתייעץ" ולהציע פתרונות למצבים בהם כל אחד מתעקש על העמדה שלו.

לְצֵאת הַחוּצָה

אלו עצים נמצאים בקרבת הבית שלכם?
אלו עצים נמצאים בקרבת הבית שלכם? קחו נייר וצבעים וצאו החוצה עם ילדיכם ל"טיול אמנות". טיילו בין העצים, שימו לב לסוגים השונים וציירו אותם על דף. חפשו את המאפיינים המיוחדים של כל עץ (אצטרובל ומחטים של עץ האורן, צורתו המיוחדת של הברוש, כפות הדקל של עץ הדקל וכד').

חֶקֶר

כמה תועלת אנו מפיקים מעצים בחיינו!
כמה תועלת אנו מפיקים מעצים בחיינו! תוכלו לעבור מחדר לחדר בבית וחפשו דברים שהופקו מעצים למשל, רהיטים העשויים מעצים שונים, שמן לבישול ולמאור מעץ הזית, יין וצימוקים מהגפן.

הַעֲשֶׂה

אני ואתה נשנה את העולם
אני ואתה נשנה את העולם! בסיפור גנת אחת וקבוצת ילדים הביאו לשינוי. לפעמים נדמה כאילו המעשים הקטנים שלנו אינם חשובים, למעשה הם יכולים ל"שנות עולם". אלו פעולות יכולים אנו, הורים וילדים, לעשות כדי להפוך את הסביבה שלנו לנעימה יותר, עבורנו ולהנאתם של הדורות הבאים?

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org